

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Šebka, soudkyně Lenky Bahýřové, a soudce Martina Kopy, ve věci

navrhovatele: **Volt Česko**, IČO: 17290775
sídlem Na dlouhém lánu 343/34, Vokovice, Praha 6
zast. advokátkou Mgr. Petrou Stupkovou
sídlem Na Zderaze 1275/15, Nové Město, Praha 2

proti

odpůrci: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 57, Jihlava

za účasti: **Svoboda a přímá demokracie (SPD)**, IČO: 04134940
sídlem Rytířská 410/6, Praha 1
zast. advokátem JUDr. Adamem Batunou
sídlem Václavské náměstí 846/1, Praha 1

o návrhu na zrušení registrace kandidátní listiny politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které se budou konat ve dnech 3. a 4. října 2025, podané v Kraji Vysočina,

takto:

- I. Návrh **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Navrhovatel se domáhá zrušení registrace kandidátní listiny politického hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (PČR), vyhlášené na dny 3. a 4. října 2025; a to konkrétně registrace kandidátní listiny SPD podané v Kraji Vysočina.
2. Kandidátní listinu SPD podanou v Kraji Vysočina registroval Krajský úřad Vysočina rozhodnutím ze dne 15. 8. 2025, č. j. KUJI 69041/2025 (dále jen „rozhodnutí o registraci“ či „napadené rozhodnutí“). Dle odůvodnění rozhodnutí o registraci nezjistil krajský úřad po přezkoumání kandidátní listiny i prohlášení kandidátů nedostatky a rozhodl o registraci bezvadné kandidátní listiny podle § 33 odst. 3 písm. a) zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky (dále jen „zákon o volbách“).

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Hladíková.

II.

3. Navrhovatel tvrdí, že kandidátní listina SPD v kraji Vysočina představuje nepřiznanou koalici SPD, Trikolory, PRO Právo Respekt Odbornost a Svobodných, kteří uzavřeli memorandum o spolupráci, společně určují kandidáty (včetně lídrů), koordinují kampaň a vystupují pod společným označením. Tím dochází k obcházení § 49 zákona o volbách, který stanoví pro koalice vyšší uzavírací klauzuli 11 %, a k narušení rovnosti soutěže. V roce 2024 přitom stejné subjekty kandidovaly do krajských zastupitelstev přiznaně jako koalice.
4. Navrhovatel zdůrazňuje, že nešlo o jednotlivé případy zařazení člena jiné strany na kandidátku SPD, ale o systematické jednání čtyř politických subjektů na úrovni stranických orgánů. Obcházení pravidel je podle navrhovatele zřejmé, protože menší strany by samostatně nepřekročily ani pětiprocentní hranici, natož 11 % klauzuli pro koalice, a bez spojení s hnutím SPD by neměly nárok na mandáty ani na příspěvky na úhradu volebních nákladů (§ 85 a § 86 zákona o volbách).
5. Podle navrhovatele nelze ponechat na vůli politických stran, zda se prohlásí za koalici, či nikoli, pokud fakticky naplňují její znaky. Takový stav činí ustanovení o aditivní uzavírací klauzuli neúčinným. Navrhovatel odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 127/96, který však podle něj nelze použít v dnešních podmínkách, protože právní rámec i politická realita se zásadně proměnily. Ústavní soud v pozdější judikatuře zdůraznil význam uzavíracích klauzulí jako prostředku k omezení tříštění politických sil a k zajištění funkčnosti Poslanecké sněmovny. Nepřiznané koalice tento účel popírají a představují zneužití práva ve smyslu čl. 4 odst. 4 Listiny. Tím je narušena rovnost politické soutěže a legitimita volebního procesu.
6. Odpůrce ve vyjádření k návrhu uvedl, že kandidátní listina SPD podaná dne 22. 7. 2025 splnila všechny zákonné náležitosti dle § 31 a § 32 zákona o volbách, nevykazovala vady a byla proto 15. 8. 2025 řádně registrována. Při registraci postupoval odpůrce výhradně podle zákona, přičemž není oprávněn hodnotit okolnosti volební kampaně ani posuzovat charakter volební strany nad rámec jejího formálního označení. Odpůrce zdůraznil, že kandidátní listina SPD neobsahuje žádné kandidáty jiných stran či hnutí, a nelze ji proto považovat za koaliční. Odpůrce má za to, že celý postup registrace proběhl v souladu se zákonem.
7. Navrhovatel (po seznámením se složením kandidátní listiny) trval na návrhu i přesto, že na kandidátní listině SPD podané v Kraji Vysočina není kandidát z jiné strany. Celorepubliková dohoda SPD s dalšími stranami je veřejně známá a není nutné, aby se členové ostatních stran „nepřiznané koalice“ objevili na každé kandidátní listině v každém kraji. K tomu odkázal na § 31 odst. 2 zákona o volbách.
8. Politické hnutí SPD ve vyjádření uvedlo, že jeho kandidátní listina byla podána výlučně jím, splnila všechny náležitosti dle § 31 a § 32 zákona o volbách a krajský úřad ji proto oprávněně zaregistroval. Na listině nejsou systematicky kandidáti jiných stran, ale pouze členové SPD, přičemž ani samotná přítomnost jednotlivce z jiné strany není důvodem k překvalifikaci kandidatury na koaliční. Podle § 31 odst. 1 zákona o volbách je koalice dána jen tehdy, pokud to kandidující subjekty výslovně označí na kandidátní listině; bez tohoto označení jde o samostatnou kandidaturu. Tento výklad potvrzuje ustálená judikatura Ústavního soudu (I. ÚS 127/96) i Nejvyššího správního soudu (Vol 57/2017), podle níž nelze konstruovat tzv. skryté koalice, neboť by to vneslo do volební soutěže právní nejistotu. Orgány veřejné moci nemají pravomoc takovou kandidaturu „překvalifikovat“ na koaliční, neboť důvody pro odmítnutí registrace jsou v zákoně taxativně vymezeny. Koncept tzv. skryté koalice soudy výslovně odmítly jako matoucí a právně nerelevantní, a proto námitky navrhovatele o obcházení zákona postrádají právní základ.

III.

9. Krajský soud neměl pochyb o splnění podmínek řízení vedeného podle § 89 odst. 1 písm. c), odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Přistoupil proto k posouzení návrhu a dospěl k závěru, že není důvodný.

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Hladíková.

10. Podstata argumentace navrhovatele spočívá v přesvědčení, že kandidátní listina SPD podaná v Kraji Vysočina ve skutečnosti není kandidátní listinou jednoho politického hnutí, nýbrž kandidátní listinou koalice složené ze čtyř politických stran a hnutí. Navrhovatel tvrdil, že „*v rámci kandidátní listiny nebyli jen kandidáti, kteří jsou členy SPD či nestraníci kandidující za SPD. Součástí kandidátní listiny jsou též členové dalších politických stran*“. Takové tvrzení navrhovatele však neodpovídá skutečnosti.
11. Kandidátní listina SPD podaná v Kraji Vysočina sestává jen a pouze z kandidátů, kteří jsou členy SPD. Není zde tedy jediný kandidát, který by byl členem, byť jedné z politických stran, s nímž má SPD podle navrhovatele tvořit koalici, resp. kandidát, jehož by taková strana (odlišná od SPD) navrhla. Pokud tedy navrhovatel tvrdil, že se politické hnutí SPD dohodlo na celostátní úrovni s politickými stranami Trikolora, PRO Právo Respekt Odbornost a Svobodní, že součástí kandidátní listiny budou též členové těchto stran, kandidátní listina SPD podaná v Kraji Vysočina o takové dohodě nesvědčí. Nejedná se o důkaz projevu navrhovatelem tvrzené společné kandidatury více politických stran a hnutí, tj. koalice, na němž je návrhová argumentace primárně vystavěna.
12. Úkolem krajského soudu v tomto typu řízení je – k návrhu volebního konkurenta politického hnutí, jehož registrace je navrhována na zrušení – dohlédnout na zákonnost provedené registrace, a to *ve vztahu ke konkrétnímu rozhodnutí o registraci kandidátní listiny*. To vyplývá z § 86 ve spojení s § 88 odst. 1 zákona o volbách [jakož i z § 89 odst. 1 písm. c) a odst. 4 s. ř. s.], podle nichž se lze domáhat ochrany u příslušného soudu *proti provedení registrace kandidátní listiny*, tj. proti rozhodnutí krajského úřadu, který rozhodnutí o registraci vydal. Předmět řízení na úrovni krajských soudů je tedy zákonem o volbách jednoznačně vymezen a krajský soud není oprávněn takto vymezený předmět řízení s ohledem na nastavený systém soudní ochrany volebního procesu ve fázi registrace překračovat tím, že by přezkoumával jiná rozhodnutí o registraci (byť podaná stejným politickým hnutím) v jiných krajích.
13. Pokud se navrhovatel domáhá toho, aby soud vyhodnotil registraci kandidátní listiny SPD v Kraji Vysočina ve spojení s registracemi kandidátních listin SPD v jiných krajích jako kandidátní listinu koalice, k takovému postupu soud nemá prostor (neboť je limitován vymezeným předmětem řízení) a nemá k němu ani důvod. Kandidátní listina SPD podaná v Kraji Vysočina totiž s ohledem na své označení a složení nevzbuzuje pochybnosti o tom, že se hnutí SPD nemělo a nechtělo o přízeň voličů ucházet jako koalice.
14. Odpůrce při registraci vycházel ze zákonem vymezené definice koalice dle § 31 odst. 1 zákona o volbách: „*za kandidátní listinu podanou koalici se považuje ta, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název*“. Tyto znaky kandidátní listina SPD nevykazovala (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 57/2017-24, bod 21). Nebyl proto ani důvod pochybovat o navrhovatelem poukazovaném požadavku, že „*koalice musí být složena ze stejných politických stran nebo politických hnutí ve všech volebních krajích*“ (§ 31 odst. 2 věta třetí zákona o volbách).
15. Případná dohoda SPD s jinými politickými stranami o (před)volební spolupráci, na níž navrhovatel poukazuje, se tedy jakkoli neodrazila v podání kandidátní listiny registrované napadeným rozhodnutím. V takové situaci lze navrhovatelem poukazovanou koordinaci společného postupu SPD s dalšími politickými stranami toliko akceptovat jako součást předvolební taktiky, která v daném případě nemůže vést k závěru o nezákonnosti registrace kandidátní listiny SPD v Kraji Vysočina.
16. Soud současně nepovažuje za nutné pro účely přezkumu rozhodnutí o registraci SPD v Kraji Vysočina podrobně vypořádávat rozsáhlou návrhovou argumentaci, neboť ta předpokládá následky, jež se v registrované kandidátní listině vůbec neprojeví. Ze stejného důvodu bylo rovněž nadbytečné doplňovat dokazování četnými navrhovatelem uváděnými důkazními návrhy týkajícími se spolupráce SPD s dalšími politickými stranami. Jinými slovy, napadené rozhodnutí

nepředstavuje pro uplatněnou návrhovou argumentaci relevantní „podvozek“. Složení kandidátní listiny SPD v Kraji Vysočina totiž nevzbuzuje žádné pochybnosti o tom, že hnutí SPD v tomto kraji kandiduje jako samostatné politické hnutí, nikoli jako koalice.

IV.

17. Po provedeném soudním přezkumu nebyly shledány důvody, pro které by mělo být návrhu vyhověno. Soud proto návrh zamítl.
18. Pokud jde o náklady řízení, na jejich náhradu nemá žádný z účastníků řízení právo (§ 93 odst. 4 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e n í** kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s.ř.s.). Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Brno dne 3. září 2025

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu